

overladt til private, fandtes i 1880 i alt 55,200 km. Telefonlinier med en Aktiekapital af 73 Millioner Francs, fordelte paa 148 forskellige Selskaber, men i 1890 var der 387,000 km. Telefonlinier med Kapital 361 Millioner Francs, fordelte paa kun 53 Selskaber.

Man kan heraf med temmelig stor Sikkerhed slutte, at det i de forenede Stater vil gaa med Telefonen ganske som det er gaaet med Telegrafen: efterhaanden har eet Selskab samlet det væsentlige af den hele Telegrafdrift i sin Haand og udøver nu et faktisk Monopol, der er meget trykkende for Landet, og som man atter og atter har gjort forgæves Forsøg paa at bryde. Millioner ere anvendt paa at „starte“ ny Selskaber, som kunde tilvejebringe den lige over for det nu eneraadige Western Union Telegraph Company paa trævede Konkurrence og sprænge Monopolet, men det har stedse været forgæves.

Dette synes at vise, at overlades Sagerne til private, bliver det endelige Resultat et for Almenheden skadeligt Monopol, udøvet for at tjene mest muligt Penge, og det kan vel ikke være tvivlsomt, at et af Folkets Repræsentanter bestemt og kontrolleret Statsmonopol maa være at foretrække.

Staten har hos os overtaget Telegraf-, Jærnbane- og Postvæsen, men i intet af disse griber i teknisk Henseende alle enkelte Dele saa nøje ind i hverandre som i Telefondriften.

Administrative Hensyn.

Ogsaa i administrativ Henseende maa saavel Ordningen af Driften som Regnskabsforholdene ved en kombineret offentlig og privat Drift frembyde særdeles store Vanskeligheder og i ethvert Fald medføre et kostbart Regnskabshold og Revisionsvæsen, lige byrdefuldt baade for de private og for det offentlige. Man tænke sig blot Rigstelefonens Opgør med 1 à 200 private Selskaber; der er allerede nu omtrent 100.

Erfaring viser ogsaa, at ved Kombineret af Stats- og Privatdrift opstaar ikke blot Vanskeligheder ved Driftens Ordning, men Trafikken bliver ogsaa fordyret for Publikum.

Økonomiske Hensyn.

Endelig maa den økonomiske Side tages i Betragtning. Erfaring har vist, at Lokalnæt kunne drives med Fordel selv i mindre Byer i vort Land, medens de interurbane Linier give mindre Indtægt. I Udlandet, hvor Kapitalstyrken dog er saa meget større end hos os, er det endnu for det meste kun de store Handelspladser, som ere forbundne ved Langlinier, Steder, hvortil vi næppe have Sideslykker. Hos os ville alle vore jævnstore mindre Byer med omtrent lige Ret kræve at delagtiggøres i de Fordele, som interurbane Telefonforbindelser byde, og de ville vanskelig kunne afvises. Følgen af, at Staten paatog sig Langlinierne, medens Lokalnettene bleve i privates Hænder, vilde da blive den, at Staten paaførtes en betydelig Udgift i stedse stigende Forhold uden at faa et tilsvarende Udbytte, idet dette dels vil opvejes ved Nedgang i Telegrafindtægterne (hvorom nedenfor), dels for en væsentlig Del vilde tilfalde de private Lokalselskaber, hvis Net uden nævneværdig Udgift for Selskabet vilde erholde forøget Værdi og give en forøget Afkastning for hver ny interurban Forbindelse, som Staten tilvejebragte og betjente. En saadan Ordning vilde derfor antagelig bringe Staten et stedse øgende Understud af den forenede Telegraf- og interurbane Telefondrift.

Drives derimod de lokale Net og Langlinierne under et, ville rationelle og ensartede Takster med langt større Letthed kunne tilvejebringes, og det hele vil kunne blive en sund og udviklingsdygtig Forretning, grundet paa rigtige Forretningsprincipper.

Der er gjort den Indvending mod Statens Overtagelse af Lokalnæt for ogsaa at kunne drive Langlinierne, at det er den Omstændighed, at Lokalnettene har kunnet udvikle sig frit, der har været Aarsag til den store Udbredelse af Telefonen hos os. Videre, at det kun er et Faatal Abonnenter, som har Brug for interurbane Forbindelser, og at derfor det Driftssystem, som istandbringes, de Kontingenter, der fastkættes, naar Lokalnæt og Langlinier skulle drives i Forening, maa medføre, at hine hemmes i Udvikling. Med andre Ord, at Abonnentantallet vil aftage og det hele komme i Stagnation. Man skal i denne Henseende alene henvise til Bilag IX., hvori en Del senere modtagne statistiske Oplysning-